

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1974

6 SEPTEMBRE 1974.

Proposition de loi concernant la création et le fonctionnement d'un Fonds des calamités agricoles.

DEVELOPPEMENTS

Depuis tout un temps déjà, l'on insiste de divers côtés sur la nécessité de créer un fonds des calamités agricoles. Il n'échappe en effet à personne que les entreprises agricoles et horticoles sont fort exposées aux intempéries, ce qui nuit souvent à la stabilité du revenu du travail dans ce secteur et va même jusqu'à ruiner un grand nombre d'exploitants.

Le problème se pose aujourd'hui avec d'autant plus d'acuité si l'on songe à l'état de crise que connaissent actuellement l'agriculture et l'horticulture. Une calamité naturelle aurait dans les circonstances présentes des conséquences vraiment incalculables.

En France, il existe, depuis plus de dix ans déjà, un « Fonds national de garantie des calamités agricoles », créé en application de la loi n° 64-706 du 10 juillet 1964, aux termes de laquelle des indemnités sont versées aux producteurs agricoles qui sont victimes de calamités naturelles telles que les dégâts graves dus au gel ou à la grêle, l'excès d'eau, l'asphyxie des racines causée par des pluies surabondantes, etc.; aux Pays-Bas également, l'Etat accorde une aide, notamment sous forme de contribution aux frais d'assurance contre la grêle.

BELGISCHE SENAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1974

6 SEPTEMBER 1974.

Voorstel van wet betreffende de oprichting en werking van een Landbouwrampenfonds.

TOELICHTING

Reeds geruime tijd wordt van diverse zijden aangedrongen op de oprichting van een landbouwrampenfonds. Het is immers voor iedereen duidelijk dat de land- en tuinbouwbedrijven ten eerste blootgesteld zijn aan noodweer waardoor een stabiel arbeidsinkomen vaak onmogelijk wordt en heel wat getroffen en zelfs financieel aan de grond geraken.

Dit probleem stelt zich op huidig ogenblik des te scherper rekening houdend met de aan gang zijnde crisissituatie in de land- en tuinbouw. Een natuurramp in de huidige omstandigheden zou werkelijk onoverzichtelijke gevolgen met zich meebrengen.

In Frankrijk bestaat reeds meer dan tien jaren een rampenfonds. Het werd gecreëerd op basis van de wet nr. 64-706 van 10 juli 1964 waardoor schadevergoedingen uitgekeerd worden aan agrarische producenten die getroffen zijn door natuurrampen als b.v. ernstige vorst- en hagelschade, wateroverlast, wortelverstikking wegens overvloedige regen, enz.; in Nederland wordt ook overheidssteun verleend, b.v. een bijdrage in de kosten van verzekering tegen hagelschade.

En conclusion, il est plus que temps de mener à bonne fin la création d'un fonds des calamités agricoles.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

Pour l'application de la présente loi, on entend par :

a) « Fonds national de garantie » : l'organisme chargé, d'une part, d'indemniser les dommages matériels causés aux exploitations agricoles et horticoles par les calamités agricoles et, d'autre part, de favoriser le développement de l'assurance contre les risques courus par ces exploitations;

b) « calamités agricoles » : les dommages non assurables d'importance exceptionnelle dus à des variations anormales d'intensité d'un agent naturel, lorsque les moyens techniques de lutte préventive ou curative employés habituellement n'ont pu être utilisés ou se sont révélés insuffisants ou inopérants;

c) « sinistré » : l'agriculteur ou l'horticulteur qui a été victime d'une calamité agricole.

ART. 2.

La constatation du caractère de calamité agricole des phénomènes définis à l'article 1er, b), de la présente loi, pour une zone et pour une période déterminées, fait l'objet d'un arrêté royal pris après consultation de la Commission nationale des calamités agricoles prévue à l'article 15 de la présente loi.

Toutefois, lorsque, en raison de leur importance et de leur étendue, les dommages n'ont pas un caractère spécifiquement agricole, mais prennent le caractère de calamité publique, leur réparation n'est pas assurée dans le cadre de la présente loi, mais relève de dispositions spéciales visant les calamités publiques.

ART. 3.

Les ressources du Fonds national de garantie des calamités agricoles affectées aux indemnisations prévues à l'article 1er, a), de la présente loi sont les suivantes :

a) une contribution additionnelle aux primes ou cotisations afférentes aux conventions d'assurance couvrant, à titre exclusif ou principal, les dommages aux biens énumérés à l'article 4 de la présente loi.

Het is dan ook meer dan tijd geworden om de oprichting van een landbouwrampenfonds tot een goed einde te brengen.

A. LAGAE.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

a) « Nationaal Waarborgfonds » : het organisme belast enerzijds met de vergoeding van de materiële schade veroorzaakt aan een land- en tuinbouwbedrijf door landbouwrampen en anderzijds met het begunstigen en het stimuleren van de verzekering tegen de risico's in voornoemde bedrijven;

b) « landbouwramp » : de niet verzekerbare schade van uitzonderlijke omvang te wijten aan abnormale intensiteitschommelingen van een natuurelement waardoor de technische middelen die gewoonlijk aangewend worden ter preventieve of curatieve bestrijding, niet gebruikt konden worden of ondoeltreffend of ontoereikend zijn gebleken;

c) « getroffen » : de land- en tuinbouwer die getroffen werd door een landbouwramp.

ART. 2.

Het toekennen van het karakter van landbouwramp aan de schade, zoals deze werd omschreven in artikel 1, b), van deze wet en vastgesteld voor een streek en voor een bepaalde periode, maakt het voorwerp uit van een koninklijk besluit, genomen na consultatie van de Nationale Commissie inzake landbouwrampen, waarvan sprake in artikel 15 van deze wet.

Wanneer de schade evenwel om reden van haar uitgebreidheid en belangrijkheid, niet zozeer het karakter van een specifieke landbouwramp maar eerder het aspect van een openbare ramp vertoont, ressorteert de te verlenen hulp niet onder de verzekering in het kader van deze wet, maar spruit ze voort uit speciale beschikkingen met betrekking tot een openbare ramp.

ART. 3.

De geldmiddelen van het Nationaal Waarborgfonds inzake landbouwrampen bestemd voor de vergoedingen waarvan sprake in artikel 1, a), van deze wet zijn de volgende :

a) een bijkomende contributie op de premies of de bijdragen met betrekking tot de verzekeringsovereenkomsten die uitsluitend of in hoofdzak afgesloten werden om de schade aan de goederen, opgesomd in artikel 4 van deze wet, te dekken.

Cette contribution est assise sur la totalité desdites primes ou cotisations. Son taux est fixé par le Roi et ne peut excéder 10 p.c. du montant sur la base duquel elle est calculée.

Le recours des personnes redevables de ladite contribution s'exerce comme en matière d'impôts directs; il n'a pas d'effet suspensif;

b) une subvention inscrite au budget de l'Etat et dont le montant sera au moins égal au produit de la contribution visée à l'article 3, a).

ART. 4.

Donnent lieu à indemnisation, dans la limite des ressources du Fonds, les dommages matériels touchant les sols, les récoltes, les cultures, les bâtiments et le cheptel mort ou vif, affectés aux exploitations agricoles ou horticoles.

Peuvent seuls prétendre au bénéfice de ladite indemnisation les sinistrés justifiant que les éléments principaux de l'exploitation étaient assurés au moment du sinistre, soit par le propriétaire, soit par l'exploitant, contre l'un au moins des risques, plus précisément la grêle. Une police globale entre également en ligne de compte pour bénéficier de l'indemnité prévue à l'alinéa précédent, si elle a été contractée avant le sinistre.

A titre transitoire et pendant une période d'un an à compter de l'entrée en vigueur de la présente loi, l'assurance contre l'incendie des bâtiments, des récoltes et du cheptel mort ou vif pourra, pour l'application de la présente loi, être assimilée à l'assurance contre la grêle.

ART. 5.

L'octroi de l'indemnité peut être refusé lorsque l'assurance est manifestement insuffisante.

Dans tous les cas, le défaut ou l'insuffisance d'assurance n'est pas opposable au sinistré qui, n'étant pas propriétaire de tous les éléments de l'exploitation, justifie qu'il est assuré dans les conditions prévues aux alinéas 2 et 3 de l'article 4, pour les éléments principaux dont il est propriétaire ou dont l'assurance lui incombe en vertu des clauses contractuelles ou des usages.

L'indemnité allouée ne peut dépasser 85 p.c. des dommages subis ni, en ce qui concerne le ou les éléments principaux de l'exploitation visés aux alinéas 2 et 3 de l'article 4 lorsqu'ils sont détruits ou endommagés, le montant de la valeur de ces biens convenue au contrat d'assurance qui les couvre.

ART. 6.

En vue de favoriser le développement de l'assurance contre les risques agricoles à fixer par arrêté royal, le Fonds de

Voornoemde contributie wordt geheven op het geheel van voornoemde premies of bijdragen. Het procent van de contributie wordt vastgesteld door de Koning en kan niet meer bedragen dan 10 pct. van het bedrag waarop het wordt berekend.

Het verhaal van degenen die de contributie betalen wordt uitgeoefend zoals op het vlak van de directe belastingen; het verhaal werkt niet opschortend;

b) een toelage ingeschreven op de Rijksbegroting die op zijn minst gelijk moet zijn aan het geheel van de contributies, zoals bedoeld in artikel 3, a).

ART. 4.

Geeft recht op vergoeding, in de mate van de ter beschikking van het Fonds zijnde geldmiddelen, de materiële schade aan de gronden, de oogsten, de gewassen, de gebouwen en het levend of gestorven vee verbonden aan respectievelijk land- en/of tuinbouwbedrijven.

Enkel degenen, die door een landbouwramp getroffen zijn en die kunnen bewijzen dat de voornaamste elementen van hun bedrijf verzekerd waren op het ogenblik van de ramp, hetzij door de eigenaar, hetzij door de exploitant tegen op zijn minst een van de risico's, met name hagelschade, kunnen aanspraak maken op de in vorige alinea bedoelde vergoeding. Ook een blokpolis komt in aanmerking, wanneer hij afgesloten is op het ogenblik van de landbouwramp om de in vorige alinea bedoelde vergoeding te kunnen genieten.

Als overgangsmaatregel en gedurende een periode van één jaar, te rekenen vanaf het in werking treden van deze wet kan de verzekering tegen brand van gebouwen, oogst en van levend of gestorven vee voor de toepassing van deze wet gelijkgesteld worden aan de verzekering tegen hagelschade.

ART. 5.

De toekenning van de vergoeding kan geweigerd worden als de verzekering klaarblijkelijk onvoldoende is.

In elk geval is het ontbreken van een verzekering of een onvoldoende verzekering niet tegenstelbaar aan de getroffen die geen eigenaar is van alle elementen van het bedrijf en die kan staven dat hij verzekerd is onder de voorwaarden bepaald bij artikel 4, 2° en 3° lid, voor de voornaamste elementen waarvan hij eigenaar is of waarvan de verzekering te zijnen laste valt krachtens contractuele clausules of de gewoonte.

De toegekende vergoeding kan 85 pct. van de geleden schade niet overtreffen noch, voor wat betreft één of de voornaamste elementen van de bedrijvigheid bedoeld in artikel 4, 2° en 3° lid, wanneer ze vernietigd of beschadigd zijn, het bedrag van de waarde van deze goederen overeengekomen in het verzekeringscontract dat ze dekt.

ART. 6.

Om de verzekering tegen landbouwriscico's, vast te stellen bij koninklijk besluit, te bevorderen, neemt het Waarborg-

garantie prend en charge, pendant une période minimale de trois ans, une part des primes ou cotisations d'assurance afférente à ces risques. Cette prise en charge forfaitaire, dégressive et variable suivant l'importance du risque et la nature des cultures, interviendra dans un délai maximum de six mois à dater de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

L'arrêté royal prévu au 1er alinéa du présent article déterminera également les taux de cette prise en charge, sans toutefois que la participation du Fonds puisse excéder 50 p.c. de la prime au cours de la première année de la mise en application de la loi et 10 p.c. au cours de la dernière année.

Pour l'application de ces dispositions, le Fonds sera alimenté par une dotation spéciale inscrite au budget de l'Etat. L'aide financière complémentaire éventuellement consentie par les collectivités locales, par une personne morale de droit privé ou de droit public ou par toute personne physique, ne pourra venir en déduction de celle accordée par le Fonds.

ART. 7.

Les personnes physiques ou morales qui auront contribué par leur fait ou par leur négligence à la réalisation des dommages définis à l'article 1er, b), sont exclues du bénéfice de l'indemnisation prévue par la présente loi dans la proportion où lesdits dommages leur sont imputables.

ART. 8.

En cas de calamité, les dommages sont évalués :

Pour les bâtiments, d'après les conditions fixées par la police d'assurance;

Pour le cheptel mort ou vif, d'après sa valeur au jour du sinistre;

Pour les sols, d'après les frais nécessaires à la remise en état de culture;

Pour les récoltes ou cultures, d'après les frais nécessaires pour la remise en culture si celle-ci peut être de nouveau réalisée dans des conditions normales de production et de commercialisation et, dans le cas contraire, d'après la valeur marchande qu'auraient eue les produits détruits parvenus à maturité, en tenant compte du nombre de récoltes qui ne pourront avoir lieu, l'expertise se faisant au niveau de l'exploitation.

ART. 9.

Le Roi arrêtera les conditions d'application de la présente loi; Il promulguera notamment les règles de gestion et de

fonds, gedurende een periode van minimum drie jaar een deel van de premies en bijdragen van de verzekering met betrekking tot deze risico's te zijnen laste. Deze tenlasteneming zal een forfaitair, degressief en wisselend bedrag uitmaken naargelang van de belangrijkheid van het risico en de aard van de gewassen en zal een aanvang nemen binnen een termijn van maximum zes maanden te rekenen vanaf de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Het koninklijk besluit bedoeld bij lid 1 van dit artikel zal eveneens de hoogte van de tenlasteneming stipuleren met dien verstande dat het aandeel door het Nationaal Waarborgfonds te zijnen laste genomen nooit meer kan bedragen dan 50 pct. van de premie in de loop van het eerste jaar van de inwerkingtreding van deze wet en 10 pct. in de loop van het laatste jaar van de tenlasteneming.

Ten einde de toepassing van deze beschikkingen te realiseren, zal het Fonds begiftigd worden met een speciale dotatie uitgetrokken op de Rijksbegroting. De complementaire financiële steun die eventueel zou verleend worden door lokale gemeenschappen, door een private of publieke rechtspersoon of door elke andere natuurlijke persoon mag niet afgetrokken worden van de steun die door het Waarborgfonds verleend wordt.

ART. 7.

De natuurlijke personen of rechtspersonen die door hun toedoen of hun nalatigheid hebben bijgedragen tot het ontstaan van de schade, zoals omschreven in artikel 1, b), zijn uitgesloten van het voordeel van de vergoeding bedoeld door deze wet in de mate waarin de aangerichte schade hun kan toegeschreven worden.

ART. 8.

Ingeval een landbouwramp zich voordoet, wordt de schade geschat als volgt :

Voor de gebouwen, volgens de voorwaarden vastgesteld in de verzekeringspolis;

Voor het levend of gestorven vee, volgens zijn waarde op de dag van de ramp;

Voor de gronden, volgens de kosten die noodzakelijk zijn om ze in hun bebouwingsstaat te herstellen;

Voor de oogsten en de gewassen, volgens de noodzakelijke kosten om ze opnieuw in het teeltstadium te krijgen, indien dat kan verwezenlijkt worden onder de normale productie- en commercialisatievoorwaarden en, in het tegenovergestelde geval, volgens de handelswaarde die de vernielde produkten zouden gehad hebben indien ze tot rijpheid waren gekomen, daarbij rekening houdend met het aantal oogsten die niet kunnen plaatsgrijpen en met de expertise die de werkelijke uitbating capaciteit vaststelt.

ART. 9.

De Koning zal de toepassingsvoorwaarden van deze wet vaststellen; zij zal met name de regelen van beheer en wer-

fonctionnement du Fonds de garantie; Il fixera également la procédure et les délais de présentation et d'instruction des demandes d'indemnisation, ainsi que les modalités d'instruction.

ART. 10.

Après évaluation des dommages par les commissions provinciales des calamités agricoles, prévues à l'article 15 de la présente loi, les Ministres de l'Agriculture, des Affaires économiques et des Finances, après avoir pris l'avis de la Commission nationale des calamités agricoles, répartissent le montant total des indemnités à prélever sur le Fonds national de garantie entre les provinces intéressées, lorsqu'une calamité agricole est survenue dans plus d'une province au moins.

Les commissions provinciales des calamités agricoles arrêtent pour chaque dossier le montant de l'indemnité allouée et la liquident au demandeur.

Un recours contre les décisions des commissions provinciales est ouvert auprès de la Commission nationale des calamités agricoles. En première instance, les dommages subis seront établis par la commission communale des calamités agricoles, également prévue à l'article 15 de la présente loi.

ART. 11.

En aucun cas, la somme totale perçue par un sinistré, soit au titre de l'indemnité prévue par la présente loi, soit au titre d'une indemnité versée par un autre organisme public, national ou communautaire, soit au titre d'une indemnité allouée par une société d'assurances ou par un tiers responsable, ne peut dépasser le montant des dommages qu'il a subis.

ART. 12.

Dans la mesure où le dommage est imputable à un tiers, le Fonds national de garantie est subrogé dans les droits du sinistré contre ce tiers, jusqu'à concurrence du montant de l'indemnisation versée par le Fonds au sinistré, mais uniquement dans la proportion où ce dernier aura effectivement été indemnisé.

ART. 13.

Les contestations relatives à l'application des articles 4, 7, 8, 11 et 12 de la présente loi relèvent de la compétence des tribunaux judiciaires.

ART. 14.

Toute personne ayant sciemment fait une fausse déclaration ou participé à l'établissement d'une telle déclaration ou fourni des renseignements inexacts ou incomplets pour l'application de la présente loi, est passible d'une amende de 26 à 10.000 francs, sans préjudice des dommages-intérêts éventuels.

king van het Waarborgfonds uitvaardigen; tevens zal Hij de procedure en de termijnen vastleggen inzake de voorstelling en de inleiding van de aanvragen om vergoeding, alsook de modaliteiten van inleiding.

ART. 10.

Na de schatting van de schade door de provinciale commissies inzake landbouwrampen bedoeld bij artikel 15 van deze wet zullen de Ministers van Landbouw, Economische Zaken en Financiën, na het advies ingewonnen te hebben van de Nationale Commissie inzake landbouwrampen, het totale bedrag van de vergoedingen, uit te keren door het Nationaal Waarborgfonds, verdelen tussen de betrokken provincies, indien er zich tenminste in meer dan één provincie een landbouwramp heeft voorgedaan.

De provinciale commissies inzake landbouwrampen zullen dan ook voor elk dossier het bedrag van de toegekende vergoeding vaststellen en uitkeren aan de aanvrager.

Beroep tegen de beslissingen van de provinciale commissies staat open bij de Nationale Commissie inzake landbouwrampen. In eerste instantie zal de ondergane schade opgenomen worden door de gemeentelijke commissie inzake landbouwrampen eveneens bedoeld bij artikel 15 van deze wet.

ART. 11.

In elk geval mag het totale bedrag, ontvangen door een getroffene, hetzij ten titel van vergoeding, bepaald bij deze wet, hetzij ten titel van vergoeding van uitkering, ontvangen van een ander publiek, nationaal of communautair organisme, hetzij ten titel van vergoeding toegestaan door een verzekeringsmaatschappij of een derde aansprakelijke, het bedrag van de ondergane schade niet overtreffen.

ART. 12.

In geval de ramp te wijten is aan een derde is het Nationaal Waarborgfonds gesubrogeerd in de rechten van de getroffene tegen deze derde, ten belope van het bedrag van de vergoeding door het Fonds uitgekeerd aan de getroffene, maar alleen in de mate dat de getroffene effectief zal schadeloos gesteld zijn.

ART. 13.

De betwistingen die betrekking hebben op de toepassing van de artikelen 4, 7, 8, 11 en 12 van deze wet ressorteren onder de bevoegdheid van de rechtbanken.

ART. 14.

Elke persoon die opzettelijk een valse verklaring heeft afgelegd of medegewerkt heeft aan de opstelling ervan of onnauwkeurige of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt met betrekking tot de toepassing van deze wet, wordt gestraft met een geldboete van 26 tot 10.000 frank, onverminderd de eventuele schadevergoeding.

ART. 15.

Il est créé, auprès du Fonds national de garantie des calamités agricoles, une Commission nationale des calamités agricoles ayant notamment pour mission :

1° l'information du Fonds en ce qui concerne la prévention des risques et la détermination des conditions de prise en charge des calamités;

2° la présentation de propositions au Roi et aux Ministres compétents en ce qui concerne le montant de la contribution additionnelle et les conditions d'indemnisation.

Elle est également consultée sur tous les arrêtés d'exécution de la présente loi.

Un arrêté royal fixera la composition de la Commission nationale et des commissions provinciales et communales des calamités agricoles; il en précisera les missions et les modalités de fonctionnement.

ART. 16.

Pendant les sept premières années suivant sa création, le Fonds national de garantie pourra recevoir des avances de l'Institut national de Crédit agricole pour permettre éventuellement le règlement des indemnités attribuées aux sinistrés dans les conditions prévues par la présente loi.

ART. 17.

Les organismes publics sont exclus du bénéfice de la présente loi. Les dégâts matériels résultant d'une calamité agricole sont également exclus de l'indemnisation lorsqu'ils ne dépassent pas la somme de 5.000 francs.

ART. 15.

Bij het Nationaal Waarborgfonds inzake landbouwrampen wordt een Nationale Commissie inzake landbouwrampen opgericht met de volgende opdracht :

1° het informeren van het Nationaal Waarborgfonds wat betreft de voorkoming van risico's en de omschrijving van de voorwaarden om landbouwrampen ten laste te nemen;

2° het opmaken van voorstellen voor de Koning en de bevoegde Ministers wat betreft het bedrag van de bijkomende contributie en de voorwaarden om voor vergoeding in aanmerking te komen.

Deze Nationale Commissie wordt ook geraadpleegd in verband met alle uitvoeringsbesluiten van deze wet.

Een koninklijk besluit zal de samenstelling van de Nationale Commissie, van de provinciale en de gemeentelijke commissies inzake landbouwrampen vaststellen; tevens zal het de opdrachten en de werkingsregelen van deze laatste commissies preciseren.

ART. 16.

Gedurende de eerste zeven jaren na zijn oprichting kan het Nationaal Waarborgfonds voorschotten ontvangen vanwege het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet om te voorzien in eventuele vergoedingsregelingen toegekend aan de getroffen en onder de voorwaarden die bij deze wet gesteld zijn.

ART. 17.

De publieke organismen zijn uitgesloten van het voordeel van deze wet. Tevens wordt de materiële schade, voortvloeiend uit de landbouwramp uitgesloten van vergoeding wanneer deze schade het bedrag van 5.000 frank niet te boven gaat.

A. LAGAE.
R. LECLUYSE.
L. MARTENS.
T. SMEERS.
G. BEAUDUIN.
J. SONDAAG.